

75 години от рождението на Христо Фотев

Трябва да живея така, че ръката, която ме пронизва, да премине през мен както през въздуха, казваше „мореплавателят“ на българската поезия

ните години от живота си той прекара в неопишуема мизерия. „Някои казват, че държавата е убила Христо Фотев, оставяйки го да потъне в немотия или да се надява на подаяния от фирми и институции, които използват името му с цел реклама“. Но е факт, че във времето, в което властваха силовите групировки, един от най-талантливите ни поети беше оставен да умре физически и волният му дух да бъде сломен“, пише Оля Обрейкова. Христо Фотев умира на 27 юли 2002 г.

ПОЕЗИЯ

Още с първите си книги Фотев е признат за поет-явление. Доказателство за това са наградите му за „Баладично пътуване“, „Лирика“, „Сантиментални

посвещения“ и „Пристанище“. Сред шедьоврите на българската любовна лирика е Фотевото стихотворение „Господи, колко си хубава“. Първата му стихосбирка – „Баладично пътуване“, която излиза през 1961 г., е отличена с II втора награда за поезия. Една година по-късно става член на Съюза на българските писатели. През 1965 г. получава Литературната награда на Бургас за втората си стихосбирка „Лирика“. Две години по-късно е удостоен със същата награда за третата си книга „Сантиментални посвещения“. През 1969 г. му е връчена за трети път наградата на Бургас за стихотворенията му от „Пристанище“. След близо десетгодишно мълчание поетът написва „Обещание за поезия“. През 1981 г. издава две стихосбирки: „Литургия за делфините“ и „Спомен за един живот“. Три години по-късно събира своите избрани стихове в „Словесен пейзаж“. В преходната 1989 г. излиза сборникът му с поеми „Венецианска нощ“. През 1994 г. поетът получава литературната награда „Златен Пегас“, а на следва-

щата година – званието на „Почетен гражданин на Бургас“.

МОРЕТО! НАЙ-ГОЛЯМОТО СЪБИТИЕ!

Любовта и морето са основни теми в поезията на Христо Фотев. Поетът отъждествява морето с щастието и с вечността. „На кораби приличаха жените, а живота ми на хаотично-празнично пристанище“. Морето със своята безграничност е за Фотев символ на изгубеното, откритото и очакваното. Фотев е поетът, който въвежда темата за Бургас в българската поезия. Бургас е „най-жестокия театър и „града... – най-хубавия, с когото си приличаме. Най-висшето измерение за живота на поета е любовта – любовта към родината, към близките, природата, свободата, любовта към любимата.

Измислила ли е морето?

И щастието ли? Не вярвайте!

Не вярвайте на капитаните,
които го продадоха!

Не вярвайте и на проститутките
които го забравиха!

Не вярвайте и на поетите
които го изгубиха!

Не е измислила морето
и щастието съществува!

Достатъчно е да се вслушате
във тишината на сърцето си.

Достатъчно е да протегнете
ръката си, да се усмихнете

на някого и да му върнете
отнетото от капитаните

и проститутките –
о, мъничко

от вярата си във дърветата,
във най-щастливите предчувст-

вия,
във поздравите на другарите,

във делниците и светкавично
вий ще намерите морето...

Най-синьото и най-лъчистото
ще се усмихне във очите ви.

И портокаловото слънце
ще ви замени капитанската

фуражка, капитане мой!
Здравейте, капитане мой!

Не е измислила морето
и щастието съществува!

ЖИВОТ В ДАТИ

Христо Константинов Фотев е роден на 25 март 1934 г. в Истанбул. През 1940 г. семейството му се премества в Бургас. Началното си образование получава в училище „Др. Петър Берон“ в Бургас, а след което завършва фабрично-заводско училище в Сливен. Кандидатства в Художествената академия, но не е приет. Прекарва осем месеца като моряк на риболовен кораб, а по-късно отбива военната си служба. От 1957 г. е художник в стенописното ателие на дом „Украза“ в Ямбол. Две години по-късно прекъсва работата си в „Украза“ и става редактор на многотиражката на мина „Черно море“. От 1964 г. повече от 25 г. Христо Фотев е творчески секретар на Дружеството на българските писатели. От 1990 до 1992 г. е главен редактор на бургаския алманах „Море“. През 1994 г. Фотев става драматург на бургаския театър „Адриана Будевска“.

Промените след 1989 г., свързани с упадък на културата, оказват погубно влияние върху поета. Послед-